

Malmö stads arbete med de globala hållbarhetsmålen

Meeting Point Urban Magma: Urban Innovation
Malmö, 2019-05-15

Testbädd: Områdesutveckling

Joakim Nordqvist,
Malmö universitet, urbana studier; Malmö stad, miljöförvaltningen;
Institutet för hållbar stadsutveckling

IMPLEMENTING THE NEW URBAN AGENDA AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: COMPARATIVE URBAN PERSPECTIVES

Internationellt jämförande projekt + arbetspaket inom panelen för hållbar områdesutveckling

- Jämförande projekt som inkluderar Buenos Aires, Göteborg, Kapstaden, Kisumu, Malmö, Sheffield, Shimla
- Partner i Malmö:
Malmö universitet, urbana studier
Malmö stad, kansliet för hållbar utveckling
- Publikation, mars 2019:
Adapting the Sustainable Development Goals and the New Urban Agenda to the city level: Initial reflections from a comparative research project, doi: [10.1080/19463138.2019.1573172](https://doi.org/10.1080/19463138.2019.1573172)

Malmö stad och Agenda 2030

- Avsiktsförklaring (2015):
A Declaration of Cities' Commitment to the 2030 Sustainable Development Agenda
- Kansli för hållbar utveckling,
Stadskontoret
(maj 2017 – juni 2019)
+ Finans- och hållbarhetsberedning
- Enhet för hållbarhet,
Avdelning för analys och hållbarhet,
Stadskontoret
(från juli 2019)

Strategi som bygger på fem processer

1. In i ordinarie styr- och ledningssystem
2. Hållbar utveckling genom verksamhetsutveckling
3. Planerad kommunikation och delaktighet för lärande och förankring
4. Ökad kunskap för medvetna beslut
5. Innovativa partnerskap som gör skillnad

Fokus:
Inom den egna
organisationen

Fokus: Utanför den egna organisationen

Hållbara städer och samhällen

11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Smörkajen ska vara en välkomnande och varm del av Malmö där en trygg, jämställd och inkluderande stadsmiljö skapas som människor med olika bakgrund och förutsättningar kan bo, verka och besöka. Ett varierat utbud av bostäder ska erbjudas, en plats för ett växande näringsliv och service, inbjudande och mångfunktionella allmänna platser samt ett flertal ekosystemtjänster. Stadsmiljön ska vara inkluderande och bjuda in till vistelse och möjliggöra för olika former av social samvaro på lika villkor genom att det skapas goda, trygga, jämställda och jämlika mötesplatser. Rådande och framtida klimatutmaningar är Smörkajens utgångsläge för utformningen avseende klimatskydd, mikroklimat, byggnaders fysiska prestanda och energisystemval.

Arbetet kring framtagande och etablerande av Smörkajen ska vara jämställt och inkluderande på alla nivåer såväl intern, inom staden, som externt, malmöbon och verksamheter. Detta genom samverkan, delaktighet och strategiska satsningar.

Hållbar konsumtion och produktion

12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Smörkajen ska utvecklas så att det liv som levs här bidrar till att ge kommande generationer fortsatt möjlighet till ett gott liv. Förutsättningar ska skapas för en fossilfri och giftfri livsmiljö samt i övrigt en minimal negativ belastning på människor och miljö. I Smörkajen ska det vara lätt att leva ett hållbart vardagsliv genom en hållbar konsumtion och produktion så att det ekologiska fotavtrycket är minimalt. Energiförbrukningen och klimatpåverkan ska minimeras både i byggandet av samt i brukandet och underhållet av den byggda miljön. Praktiska lösningar ska finnas för en hållbar livsstil och resursutnyttjande ska minskas genom flexibla strukturer och robusta lösningar.

Hav och marina resurser

14 HAV OCH MARINA RESURSER

Mångfunktionell grönska och blå miljöer ska välkomnas och utformas i Smörkajen för att skapa höga boendekvaliteter och rekreationsmöjligheter, främja en biologisk mångfald samt skapa en robusthet mot dagens och kommande klimatutmaningar. I möjligaste mån ska klimatutmaningarna utmanas, bejakas och ges mening och livskvalitet. Att kunna se och uppleva väder, vind och vatten är en del av livet i Smörkajen och det finns många möjligheter att utforma detta gränssnitt. Vattnet ska vara i fokus och göras till en resurs för Smörkajen.

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Exempel på partnerskap

Omvärlden utåt:

Staden som organisation

- M21, Forward Malmö, LFM30, ...
- Agenda 2030-delegationen, RKA, Glokala Sverige, ...
- UN Ocean Action Hub, Brookings, ...

DELMÅL 17-6 SAMARBETA OCH DELA KUNSKAP KRING VETENSKAP, TEKNIK OCH INNOVATION	DELMÅL 17-14 STÄRK POLITISK SAMSTÄMMIGHET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING	DELMÅL 17-16 STÄRK DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
DELMÅL 17-17 UPPMUNTRA EFFEKTIVA PARTNERSKAP	DELMÅL 17-18 STÖD INSAMLING OCH SPRIDNING AV TILLFÖRLITLIGA DATA	DELMÅL 17-19 UTVECKLA NYA SÄTT ATT MÄTA FRAMSTEG

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

DELMÅL 17-6	DELMÅL 17-14	DELMÅL 17-16
SAMARBETA OCH DELA KUNSKAP KRING VETENSKAP, TEKNIK OCH INNOVATION	STÄRK POLITISK SAMSTÄMMIGHET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING	STÄRK DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
DELMÅL 17-17	DELMÅL 17-18	DELMÅL 17-19
UPPMUNTRA EFFEKTIVA PARTNERSKAP	STÖD INSAMLING OCH SPRIDNING AV TILLFÖRLITLIGA DATA	UTVECKLA NYA SÄTT ATT MÄTA FRAMSTEG

Exempel på partnerskap

Omvärlden inåt:

Staden som områden, platser, invånare

Hänvisning till de globala hållbarhetsmålen skrivs in i allt fler lokala partnerskap, också på områdesnivå.

Tidigt ute, 2017-02-17, var:

- Avsiktsförklaring för lokalt hållbarhetsarbete i Sofielundsområdet i Malmö

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Avsiktsförklaring för lokalt hållbarhetsarbete i Sofielundsområdet i Malmö

Vården står inför flera utmaningar framöver. För en hållbar utveckling globalt, nationellt och lokalt krävs ett många olika aktörer är och kraftsamling kring frågor som ökat utanförskapat, arbetslöshet och klimatförändring. Området Sofielund med föreningen Fastighetsägare Sofielund i spetsen har ambitionen att visa vägen med en ny modell för hållbar stadsutveckling på området i Malmö. Modellen, som byggs på verktyget BID, Business Improvement Districts, blev i slutet av Pns 17 Globala Mål för hållbar utveckling lyfts ner till ett lokalt geografiskt avgränsat område, Sofielund, i samklang med stadens miljömål och med olika aktörer i samverkan.

Modellen definieras i denna avsiktsförklaring med syfte att effektivisera samverkan för att skapa ett hållbart område. Den utgör grunden för långsiktig hållbar utveckling i området vad gäller sociala, trygghets-, och jobbskapande värden samt ökad attraktivitet för boende, kultur- och föreningsliv, näringsidkare, fastighetsägare och verksamheter. Modellen ska visa hur det lokala arbetet görs med koppling till de globala målen. Tillammans skapas värden för alla medvetande i ett lokalt område som främjar som en förebild, inte bara i Malmö, men också nationellt.

Arbete präglas av:

- Samverkan som arbetsmodell och utgång från att aktörer ska finna lösningar tillsammans
- Fokus som sätts på konkreta och fysiska insatser
- Sociala dimensioner och stadsutveckling som följer varandra

Bakgrund

Hösten 2010 påbörjades en process i Södra Sofielund då det blev ett av stadens områdesprogram. Våren 2011 startade en granskning för att höja bostadsstandarder och inflytandet för boende i området. Arbetet inleddes med en omfattande analys av fastighetsägare i delområdet. Ett antal slumvärdar lämnades upp och media följde processen. Parallellt ökades samverkan med Hysesästföreningen, polisen, stadsbyggnadskontor, miljöförvaltning och fastighetsägare för att öka tryggheten samt utveckla den seniore fastighetsförvaltningen.

I detta färdades tanken på att skapa avsiktsförklaringar med näringslivet för att delta i uppbyggnaden av området. Boverket visade stort intresse och beviljade medel för en pilotstudie. Samtidigt visade även Fastighetsägare Syd intresse för ett projekt (inledningsvis kallat BID Sweden. Idén föll väl ut och under åren 2013-2014 skaldes detta upp till att omfatta hela Sofielund (södra, norra samt Ärneldund, Lönnängden och industriområdet) och Fastighetsägare Sofielund bildades. Verksamheten inspireras av BIDs, Business Improvement Districts, som är ett verktyg för stadsutveckling i många länder och i Malmö. I Malmömodellen står det för Boende, Integration och Dialog. Föreningen är ett partnerskap mellan fastighetsägare, företag, bostadsrättsföreningar, byalag, föreningar och i nära samarbete med Malmö stad, som står för utvecklingsledningen av processen.

Hållbarhetsområden

FNs Globala Hållbarhetsmål 2015 och de indikatorer för hållbar utveckling som beskrivs i Malmö stads Hållbarhetsrapport 2015 bryts ner på det lokala planet i fyra hållbarhetsområden:

- **Barn och ungas vardagsvillkor**
Att stödja barn i ekonomiskt utsatta hushåll, bidra till att barn och ungdomar får behörighet i skolan.
- **Boendemiljö och stadsutveckling**
Att bidra till att minska den strukturrelaterade hemlösheten, öka den kollektiva styrkan, minska energianvändning, öka förnybar energi i området.
- **Sysselsättning**
Att stödja insatser för att minska försörjningsstödet, bidra till praktik-, utbildnings-, arbetsmiljöer för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningsgraden.
- **Hälsa, levnadsvanor och inflytande**
Att skapa en förbättrad hälsa för boende, minska bullerexponering och kvävedioxidutsläpp samt öka delaktigheten kring områdets utveckling.

Dessa fyra områden ska bidra till en ekonomisk positiv utveckling och ökad attraktivitet för området. Detta ger en stödjande ekonomisk och skapar möjligheter för trygg boendemiljöer, utbildning, arbetsvillkor samt bidra till nya verksamheter som skapar tillit och framtidstro.

Arbete på lokal nivå

Modellen i Sofielund ska bidra till den positiva utvecklingen i Malmö, på de fyra områden som nämns ovan och samtidigt bidra till att uppnå FNs Globala Hållbarhetsmål (1-17). Det innebär att innovativa insatser och uppdragning av nya påbörjade processer används i det fortsatta arbetet. I dagsläget pågår processer kring drygt 20 tal konkreta fysiska och sociala insatser i området för att ge kraft åt utvecklingsarbetet. Fokus är på att belysa och utveckla grönna styrka, skapa trygga gator/miljöer, nya platser för möten, öka den kollektiva styrkan, bidra till ökad sysselsättning samt skap ett hållbart och klimatsmart Sofielund.

Det arbete som näringslivet, fastighetsägare, verksamheter och föreningar förbundet sig i Fastighetsägare Sofielund

bidrar till målen ökad hälsa och välbefinnande (Mål 2-3) genom att underlätta för de som idag står långt från bostadsområdena, minska buller och öka antalet rekreativa miljöer. Modellen ska skapa strategier för långsiktig hållbar energianvändning för alla (Mål 7) genom energieffektivisering och nya energilösningar. En attraktiv områdesmiljö bidrar till investeringsvilja och etableringar och skapar möjligheter till praktik, utbildning och sysselsättning (Mål 1, 4, 8). Strategierna ska vara drivande och skapa innovativa lösningar för näringslivet och infrastruktur (Mål 9) och vara långsiktigt hållbara i hela Sofielund (Mål 11).

I Sofielund är intresset för kretslöpp och klimatanpassning stort. Det är en resursumgivning med avfallshantering, kollektivt, medskåpning, nya lösningar för infrastruktur och verksamheter, som inte uppfyller milkrav mm. I området ska strategier bidra till långsiktiga lösningar kring konsumtions- och produktionsfötter och driva på intresset för ett aktivt engagemang (Mål 12). Ett långsiktigt arbete är att tydligt visa på ett arbete för att bekämpa klimatförändringarna (Mål 13). I området pågår insatser som har betydelse för den biologiska mångfalden, ett arbete som pågår kommer att vidareutvecklas (Mål 15). Lokalsamhällets arbete i detta har påverkan på det de resurser som finns i stadens närområde i form av bl a havsnära och gröna rekreativområden (Mål 6, 14).

Den här avsiktsförklaringen är en kraftfull satsning där vi ser en positiv påverkan på folkhälsan och som driver på ett mer jämställt samhälle (Mål 5). Tioåriga satsningen ska bidra till en minskad oro för att komma i utstatta situationer. Ett av de viktigaste målen i arbetet är att inkludera alla lokalsamhället. Kultur- och föreningslivet är en viktig samverkansaktör i ett utvecklingsarbete som ska göras tillsammans och med beakta. Att känna delaktighet, påverka och bidra är en förutsättning för att utveckla ett område (Mål 16, 17).

Arbetsgång

I denna avsiktsförklaring förberder sig medverkande aktörer till ett aktivt arbete i Sofielundsområdet kring de insatser som påbörjats samt nya insatser, som bidrar till en hållbar utveckling lokalt och globalt och som har en lokal påverkan på FNs 17 mål. Denna avsiktsförklaring kommer även att vara det bärande dokumentet i arbetet kring "One Sofielund", som är en kontextualiserad metod kring stadsutveckling i ett område. Metoden BID var ett av inslagen på konferensen Sustainable City Development i slutet av 2016 och kommer att synas i ett antal konferens framöver i arbetet med stadsutveckling som ett verktyg för ett hållbart samhälle. "One Sofielund" ska alla fysiska och sociala insatser i området kopplas och bidra till FNs 17 Globala Hållbarhetsmål. Avsiktsförklaringen är förankrad med Malmö Stad, Fastighetsägare Sofielund, E.ON, VAS-YD samt skrivit med medlemmar i föreningen som kommer att fungera som "äggarbete" i arbetet. Arbetet kommer att synliggöras på stadens och föreningens hemsida och i olika utstick. Deltagande verksamheter synliggörs även med diplom samt bilambassadörer i området. Kommunikationsplan läggs för att synliggöra arbetet.

Utvärdering

"One Sofielund" ger en unik möjlighet att mäta utvecklingen i ett lokalt område utifrån ett antal hållbarhetsindikatorer. Ett nöjligt och mätbara indikatorer i det lokala området kan jämföras med närområde samt med de indika-

torer för hållbar utveckling som presenteras i Malmö stads Hållbarhetsrapport 2015. Detta skapar även möjligheter för jämförelser på nationell nivå och skiljden med de globala hållbarhetsmålen. Utvärderingsarbetet genomförs i samverkan med förklaringsgruppen som ska involveras i Sofielundsområdet.

Genomförande och åtgärdsplan

Parerna förberder sig tillsammans arbete kring de fyra hållbarhetsområdena, upprätta mätbara indikatorer och en första åtgärdsplan med insatser för varje hållbarhetsområde under 2017. Exempel på dessa kan vara sysselsättningsinsatser, minska utanförskapat, socialinlaggningsplan för arbetslösa med ledningsplan, plan för etablering av kvartärsrådgivningscenter, utbildningsinsatser, skapande av grönytor, trygga trafikstråk, minskat buller mm. Varje part är medveten om att redovisning måste ske av insatser som görs för att uppfylla målen i det lokala arbetet.

Fem åtgärder är prioriterade, som mäts kontinuerligt:

- Den höga omflyttning som finns i området på cirka 25 procent minskar
- Antal lägenheter, ett boendeformer i ett storlek och prisnivå ökar
- Insats för att sänka tryckor till eget boende (andel som accepterar försörjningsstöd) ökar
- Andel insatser för att bidra till att öka sysselsättningsgraden ökar
- Andel fastigheter med ny energi ökar och andel fastighet med energieffektiva minskar

Intill det Fastighetsägare Sofielund, Malmö stad med E.ON ansöker för att utse förslag till ny- och arbetsgrupp samt kalla parter till möte kring en hållbarhets- och utvärderingsagenda. I arbetet ingår att skapa en modell för samhällsinsatser där aktörer förberder sig att avsätta viss del av hållbarhetsvisnen till en "form" som adresserar utanförskapat, arbetslöshet, sociala frågor till gagnar samhällsutvecklingen. Fonden ska också vara öppen för andra offentliga personer/organisationer. Utformningen av denna görs i samverkan utifrån varje parts förutsättningar.

Nedanstående parter kommer att bidra till att överstämde mål, områden och visioner kan uppnås.

2016-2017-2018

Malmö stad	Fastighetsägare Sofielund	E.ON	VAS-YD
Karin Stjernfeldt Ordf. Kommunstyrelsen	Jan Svärd Ordförande	Stefan Håkansson Sif VD	Carina Swensson Ordförande

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

Vad kan Malmö stad lära av partnerskapet i Sofielund avseende områdesbaserad lokalisering av Agenda 2030?

→ 2020: genomförande av en forskningscirkel, tillsammans med Institutet för hållbar stadsutveckling, där denna fråga ska lyftas tillsammans med verksamma i området och med forskare

→ 2021: utvärdering för utveckling av forskningscirkel som metod för

- sektorsöverskridande lärande inom partnerskap
- områdeslokalisering av Agenda 2030

← jfr rapport från
forskningscirkel 2018

DELMÅL 17-6	DELMÅL 17-14	DELMÅL 17-16
		
SAMARBETA OCH DELA KUNSKAP KRING VETENSKAP, TEKNIK OCH INNOVATION	STÄRK POLITISK SAMSTÄMMIGHET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING	STÄRK DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING
DELMÅL 17-17	DELMÅL 17-18	DELMÅL 17-19
		
UPPMUNTRA EFFEKTIVA PARTNERSKAP	STÖD INSAMLING OCH SPRIDNING AV TILLFÖRLITLIGA DATA	UTVECKLA NYA SÄTT ATT MÄTA FRAMSTEG

Tack

Kontakt:

Joakim Nordqvist

Malmö universitet, urbana studier: joakim.nordqvist@mau.se

Malmö stad, miljöförvaltningen: joakim.nordqvist@malmo.se

Institutet för hållbar stadsutveckling

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

